

ספרים

היוצאים לאור

על-ידי

חברת מקיצי נרדמים

תשס"ה

שנת קמ"ג ליסוד החברה ושנת ע"ב להעברתה לא"י

ראשי החברה

הוועד הפועל בישראל (ירושלים)

עזרא פליישר

יושב ראש

חיים זלמן דימיטרובסקי

יעקב זוסמן

מרדכי עקיבא פרידמן

יונה פרנקל

ישראל משה תא-שמע

מזכיר כבוד

אהרן ארנד

מזכיר

חברי כבוד

שניאור זלמן ליימן, ניו יורק
שמואל סירא, פריז
יוסף יגון (פנטון), פריז
שלמה קלמן רייף, קיימברידג
בנימין ריצ'לר, ירושלים
יהודה רצהבי, תל-אביב
אברהם שישא הלוי, לונדון

שמואל אשכנזי, ירושלים
מלאכי בית-אריה, ירושלים
זאב בן-חיים, ירושלים
חגי בן-שמאי, ירושלים
מאיר בניהו, ירושלים
משה גיל, תל-אביב
ישראל ייבין, ירושלים

מנחם חיים שמלצר, ניו יורק

**ר' אברהם ב"ר אפרים
קיצור ספר מצוות גדול**

RABBI AVRAHAM BEN RABBI EFRAIM

COMPENDIUM LIBRI

SEFER MITSVOT GADOL

EDIDIT

PRAEFATIONE ET ADNOTATIONIBUS INSTRUXIT

YEHOSHUA HOROWITZ

SUMPTIBUS SOCIETATIS MEKIZE NIRDAMIM

HIEROSOLYMIS MMIV

ר' אברהם ב"ר אפרים

קיצור ספר מצוות גדול

ההדיר והוסיף מבוא והערות

יהושע הורוביץ

הוצאת מקיצי נרדמים

ירושלים תשס"ה

ספר זה יוצא לאור בסיוע
משרד המדע, התרבות והספורט: מינהל התרבות, האגף לתרבות ואמנות

מסת"ב 5-006-462-462-965

כל הזכויות שמורות לחברת מקיצי נרדמים

נדפס בישראל

דפוס דף-נוי בע"מ, ירושלים

Printed in Israel

תוכן העניינים

ט	פתח דבר
1	מבוא
13	דברים על הסמ"ג, על קיצור הסמ"ג, ועל ספרות הקיצורים מאת י"מ תא-שמע
	קיצור ספר מצוות גדול
23	סימני תרי"ג מצוות
29	פתיחה
30	מצוות עשה
139	מצוות לא תעשה
234	עשין דרבנן
	מפתחות
247	מפתח הקיצורים הביבליוגרפיים
253	מפתח המקורות
263	מפתח האישים

פתח דבר

זכות גדולה נפלה בחלקי שחברת מקיצי נרדמים הטילה עלי להכין לדפוס את חיבורו של ר' אברהם בן ר' אפרים 'ספר סימני תרי"ג מצוות וסימני הוראות ודינים', שהיה טמון בכתבי יד שנים רבות. ר' אברהם עשה 'סימנים טובים' לישראל, ומגמתו הייתה לקרב יהודים לחיי תורה ומצוות. הוא ביקש להציג בפני קוראיו את האידיאלים הבסיסיים של היהדות גם מבחינת המוסר ויחס האדם לחבירו, וכן לעזור להם להתמודד עם המציאות הקשה של זמנם על ידי דביקות בערכי התורה. בכך הוא הלך בעקבות ר' משה בר' יעקב בעל הסמ"ג, שאת הלכותיו קיצר ועליהן הוסיף דברים תוך התחשבות בבעיות התקופה. הדגש ששם ר' אברהם על ערך ההתנהגות לפי כללי המוסר והצדק יכול לשמש דוגמא לחיי כל אחד מישראל, בכל התקופות. תודתי נתונה לפרופ' ישראל מ' תא-שמע שעודד אותי ותמך בי בביצוע העבודה הזאת, וכן לפרופ' עזרא פליישר על המאמצים שהשקיע בהבאת הספר לדפוס. תודה רבה אני חב לעובדי המכון לתצלומי כתבי יד עבריים שליד בית הספרים הלאומי והאוניברסיטאי בירושלים על שהמציאו לי באדיבות וברצון טוב צילומים מכתבי היד שנזקקתי להם, ולספריית הרמב"ם בתל אביב על מתן האפשרות במשך שנים להשתמש בספריה לצורך עבודתי. תודתי אמורה גם לד"ר אורי ארליך שליווה את עבודתי בכל השלבים, לקשת שובל שהגיהה את העתקת כתב-יד וטיקן, ולפנחס רוט שבחן את ההעתקה ואת ההערות וטרח טרחה מרובה בהתקנת החומר לדפוס. כולם יעמדו על הברכה.

אני מקדיש את הספר להורי היקרים, לאא"מ ר' מנחם בר' יעקב יהושע הלוי הורוביץ ולאמי מורתי מרת מרים לבית טיטלבוים, שנספו בשנות השואה באירופה. יהי זכרם ברוך.

יהושע הורוביץ

ראש חודש כסלו תשס"ד